

DET TALTE ORD GÆLDER

BESVARELSE AF SAMRÅDSSPØRGSMÅL F

- Tak for at indkalde til samrådet i dag. Det er altid glædeligt at komme her i udvalget og drøfte vigtige sager. Og dette er en vigtig sag. Det handler om Danmarks kampfly, der er garant for Danmarks sikkerhed. Og dermed danskernes tryghed. Det er i de i dag. Og det skal de også være i fremtiden.
- I en verden med stadig større uro og et øget trusselsbillede – også rettet imod Danmark – er det helt afgørende, at vi har de nødvendige kapaciteter i det danske forsvar. Det gælder ikke mindst nye og moderne kampfly. Så for at gøre det helt klart fra start: Det er ikke for sjov, det vi drøfter her i dag. Det handler om Danmarks sikkerhed.
- Der har lettet og landet F-16 kampfly i Skrydstrup siden 1980. De har nu aftjent deres værnepligt. Og bliver fra 2023 erstattet med F-35 kampfly. Ganske som det er tilfældet i dag, vil afviklingen af F-35 flyoperationer typisk foregå med to daglige flyveperioder i hverdagene. Dog

Dato: 29. januar 2020

Enhed: PIM
Sagsbeh.: FMN-KTH
Sagsnr.: 2020/000023
Dok.nr.: 44121
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: +45 7281 0281
E-mail: kth@1net.fmn.dk

normalt kun en enkelt om fredagen. Ligesom der vil være flyvning med afvisningsberedskabet i forbindelse med udøvelse af dansk suverænitetshævdelse. Den årlige mængde af flyvetimer, der afvikles med F-35, vil dog være mindre end det antal flyvetimer, der afvikles med F-16 i dag. En væsentlig årsag til det er, at omskoling af piloter til F-35 vil foregå i USA – og ikke i Skrydstrup. Yderligere har Forsvaret bestræbt sig på at finde de flyveveje og såkaldte flyveprofiler, som giver de mindste støjgener, men som selvsagt fortsat muliggør, at flyene kan starte og lande sikkert og løse deres opgaver.

- Når det er sagt, skal Forsvaret selvfølgelig også være gode naboer. Og derfor er jeg også glad for, at Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Socialdemokratiet er blevet enige om at sætte 250 mio. kr. af til en kompensationsmodel, der omfatter ca. 1.600 boliger. Det er en model, som indeholder tilbud om støjisolering, et pengebeløb eller et frivilligt opkøbstilbud til de mest støjbelastede naboer.

- Når de nye F-35 fly er fuldt indfaset, vil Flyvestation Skrydstrup danne rammen for cirka 1.000 offentlige arbejdspladser. Jeg tror ikke, man skal undervurdere, hvilken positiv konsekvens det har for et lokalsamfund med så mange arbejdspladser i området.
- Men tilbage til støjen. Den øgede støj ved udskiftningen af F-16 med F-35 overstiger generelt ikke den såkaldte naboretlige tålegrænse. Altså er vurderingen, at Forsvaret generelt ikke er erstatningsansvarlige. Kompensationen tilbydes derfor ud fra et politisk ønske om at kompensere de berørte borgere, og ikke ud fra en juridisk forpligtigelse, herunder til at dække et eventuelt ejendomsværditab.
- Et bredt politisk flertal har netop aftalt at tilbyde en kompensation i form af støjisolering for at hjælpe borgerne med at få nedbragt støjgenerne. Derudover får de mest støjbelastede tilbudt frivilligt opkøb. Det havde de ikke fået, med en ordning baseret på et eventuelt ejendomsværditab. Dermed ville særligt den sidste gruppe af borgere være stillet dårligere, såfremt man

valgte en model med kompensation for ejendomsværditab i forhold til den model, som der altså er politisk opbakning til – herunder fra spørgernes eget parti.

- Jeg vil gerne bruge lidt tid på at uddybe kompensationsmodellen – og måske kommer jeg dermed til at gå lidt over min taletid. Det håber jeg, går an.
- Da kompensationsmodellen og støj i det hele taget er ret teknisk, vil jeg samtidig tilbyde udvalget at oversende min taleseddel efter samrådet.
- Jeg vil gerne fremhæve, at kompensationsordningen er baseret på det fulde støjbillede – altså også de flyvninger, som er undtaget fra støjreguleringen. Det gælder f.eks. suverænitetshævelse og aktivering af afvisningsberedskabet.
- Kompensationsmodellen vil som sagt omfatte ca. 1.600 boliger, herunder også boliger, hvor støjen ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for gennemsnitsstøj. Det er ud fra et politisk ønske om at modellens dæk-

ningsområde – altså grænsen for den gule zone – ikke gennemskærer lokale bysamfund, som det ellers ville have været tilfældet, hvis alene grænseværdierne var lagt til grund.

- Kompensationsmodellen giver alle, som er omfattet, valget mellem støjisolering eller et pengebeløb. Det er et valg, man har 10 år til at træffe. Man kan vælge at få støjisoleret med det samme. Så kan ordningen også bidrage til at minimere generne fra F-16 – som jo flyver i dag – og har gjort det gennem mange år. Eller man kan vælge at vente, til F-35 flyene er ankommet og i drift, før man vælger mellem kontanter eller støjisolering.
- Tilbuddet om støjisolering er styret af et effekt-mål – altså den virkning, som skal søges opnået – det antal decibel støjen skal dæmpes. Der er altså ikke et økonomisk loft for de enkelte boliger.
- Hvis man både oplever en gennemsnitstøj på 55 dB eller mere, som er den vejledende grænseværdi i boligområder – i åbent land er den fak-

tisk 60 dB, men den forskel har vi set bort fra i kompensationsmodellen - og en maksimalstøj på 100 dB eller mere, så er man i rød zone. Det betyder, at man dels får et tilbud om frivilligt opkøb, dels kan få yderligere støjisolering eller et større kontantbeløb.

- Jeg vil gerne i den forbindelse understrege, at Forsvarsministeriet naturligvis ikke har til hensigt at oversvømme boligmarkedet med billige boliger. Det vil heller ikke være i vores interesse som sælger.
- 100 dB er den grænse for maksimalstøj, som er fastsat i den norske kompensationsmodel for F-35 flystøj. Den har vi fra dansk side skelet til. I Danmark har vi etableret en dobbeltbinding mellem gennemsnitsstøj og maksimalstøj. Det er rimeligt, da alle boligejere, der bor tæt på en flyvestation i Danmark, hvor F-35 måtte være nødsaget til at lande eller lette fra, ellers dermed kunne udbede sig compensation. Det er naboerne til flyvestation Skrydstrup, som vi har haft fokus på. De beregningstekniske kriterier for maksimalstøj er i øvrigt mere lempelige i

Danmark end i Norge, hvor der kræves 3 hændelser pr. uge. I Danmark er det nok med 1 om året for at være i zonen med 100 dB maksimalstøj.

- Igen har naboerne 10 år til at bestemme sig. Og man kan vælge støjisolering eller kontanter først, og alligevel vælge at blive opkøbt senere. I givet fald sker der selvfølgelig en reduktion i købstilbuddet.
- Kompensationsordningen omfatter også etablering af et flystøjsovervågningssystem, som vil vise den målte flystøjsbelastning. Det er også aftalt, at hvis målingerne for F-35 afviger signifikant fra den beregnede flystøjsbelastning, så vil naboerne blive tilbudt en genberegning. Alttså: Ser det helt anderledes ud, når F-35 begynder at flyve, så vil naboernes sag blive kigget på igen.
- Støj er lidt noget mærkeligt noget. For hvordan støjen opleves, er individuelt. Jeg noterede mig en rapport, der blev offentliggjort i sidste uge fra et hollandsk firma baseret på demonstrati-

onsflyvningerne foretaget i maj 2019. Her oplevede naboerne ikke, at ét F-35 larmede meget mere end ét af de nuværende F-16. Men som sagt kan det være svært at sætte på formel, fordi støj opfattes individuelt, og der er en forskellig tone i den støj, som de to fly udsender. Der var som nævnt tale om en demonstrationsflyvning og ikke en videnskabelig undersøgelse, og det fremtidige støjbillede fremgår af støjberegningerne.

Jeg vil lige her nævne, at den politiske aftale om støjkompensation også omfatter, at der afsættes midler til at undersøge evt. konsekvenser af F-35 flystøj på børns indlæringsevne og sundhed. Herudover er det aftalt, at der skal gennemføres en undersøgelse af flystøjens påvirkning af produktionsdyr. Endvidere vil Forsvarsministeriet afdække omfang af lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fra F-35 kampflyene. Det er alt sammen viden, som jeg mener, vi som samfund har en generel interesse i at indhente. For det er jo ikke kun i og omkring Skrydstrup, der er naboer til støj. Der er flere steder i landet, hvor folk bor tæt ved lufthavne, motorveje

eller tog, selvom de forskellige former for støj ikke nødvendigvis kan sammenlignes.

- Partierne bag aftalen om kampfly har i øvrigt også besluttet at flytte terminalbygningen til det sydvestlige hjørne af flyvestationen – igen sker dette for at minimere generne for naboerne. Denne flytning vil være positiv for mange af dem, der oplever støj med den nuværende placering.
- Endelig er der i forlængelse af den politiske aftale etableret en sms-service, hvor tilmeldte naboer eksempelvis informeres om natflyvningsaktiviteter eller ved væsentlige ændringer af den almindelige træningsflyvning.
- Det initiativ supplerer de allerede iværksatte initiativer lokalt mellem borgerne og flyvestationen, der har til formål at oplyse borgerne omkring de daglige flyvninger på Flyvestation Skrydstrup. Afviklingen af mørkeflyvning og øvelsesaktivitet deles bl.a. på flyvestationens Facebook-side, hvor borgerne blandt andet informeres omkring omfanget af flyvningerne og

seneste landingstidspunkt. Denne information udsendes også som pressemeddelelser til lokal presse og radiostationer. Endelig er der oprettet et "Godt Naboskab"-forum mellem Flyvestation Skrydstrup og Foreningen Flyvestation Skrydstrups Naboer, hvor der jævnligt afholdes dialogmøder for at drøfte fælles interesseområder og sikre, at borgerne i lokalområdet inddrages i flyvestationens virke. Ovenstående initiativer forventes videreført, når F-35 fra 2023 skal flyve fra Flyvestation Skrydstrup.

- Uanset hvilken kompensationsmodel man laver. Uanset hvor omfattende den måtte være. Så vil der altid være nogen, der ligger lige på den anden side af stregen. Endda meget tæt på den anden side af stregen. Det ændrer ikke ved, at Forsvaret ønsker et godt naboskab.
- Det næste skridt på vejen er behandlingen af anlægsloven, der skal bane vejen for byggeriet af F-35 komplekset, for støjbekendtgørelsen og for bekendtgørelsen om kompensationsordningen. Så vi kan tilbyde naboerne den politisk aftalte kompensation.

- Inden jeg slutter af, synes jeg det er væsentligt, at vi husker hinanden på, hvorfor vi har kampfly i Danmark. Verden er i forandring. Det kraftige missilangreb fra en fremmed stat på Al Asad-basen i Irak, hvor vores danske soldater er udstationeret, er blot seneste eksempel herpå. En forandring der også har stor betydning for dansk sikkerhedspolitik – for de øvelser, vi kommer til at afholde rundt om i landet. For Forsvarets tilstedeværelse. Med F-35 får vi et nyt og topmoderne kampfly. Et fly, der bliver centralt i Danmarks suverænitetsbevarelse, for varetagelsen af danske interesser og for borgernes tryghed.

Tak for ordet – og igen tak for denne mulighed for at drøfte såvel Danmarks sikkerhed og det gode naboskab.